

Най-популярната услуга, която интернет предлага, е World Wide Web (WWW, англ. – световна мрежа) – мрежа от свързани онлайн документи, създадени с **HTML** (англ. HyperText Markup Language – език за маркиране на хипертекст). Хипертекстът съдържа текст и връзки (англ. link – връзка) към друга информация. Когато потребителят кликне върху връзка в хипертекстов документ, той бива препратен към нов документ (вкл. изображение, видео, аудио и други компоненти).

Хипертекстът най-често се чете и показва в приложение, наречено браузър (напр. MS Internet Explorer, MS Edge, Google Chrome, Mozilla Firefox, Apple Safari и др.). Той се записва в текстови файлове с разширение .html или .htm. Те съдържат тагове (англ. tag) – етикети, заградени в ъглови скоби (например <html>), които указват на браузъра как да интерпретира информацията, за да бъде показана на дисплея на устройството. Например следващият HTML код

```
1 <html>
2 <head>
3 <meta http-equiv="Content-Language" content="bg">
4 <meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=windows-1251">
5 <title>New Page 1</title>
6
7 </head>
8 <body>
9
10 <p>Здравейте, <b>приятели</b>!</p>
11
12 </body>
13 </html>
```

ще се визуализира така:

Здравейте, приятели!

Таговете в HTML могат да описват и адреси на изображения и мултимедия, които да се покажат в документа, както и **хипервръзки** (линкове) към други уеб страници. **Хипервръзката** е дума, фраза или изображение, върху което потребителят може да кликне, за да достигне друг документ или друга част от текущия.

Всеки документ, публикуван в световната мрежа, заедно със свързаните с него ресурси (графични, мултимедийни и др.), се нарича уеб страница. Тематично свързаните страници от един адрес (напр. www.example.com), организирани с подходящи хипервръзки помежду си, образуват **уеб сайт**. Първият уеб сайт е създаден в ЦЕРН, Швейцария, на 6 август 1991 г. от сър Тим Бърнърс-Лий.

За графичното оформяне на уеб страниците се използват стилове. Те се описват с помощта на езика CSS и определят формата на елементите (размер, цвят, визуални ефекти, анимиране и др.). Това позволява да се отделят съдържанието и визуалното представяне и се улесняват създаването и актуализацията на уеб сайтовете.

За редактиране на уеб страници може да се използват визуални редактори. Техният графичен интерфейс позволява бързо и лесно да се създават уеб документи и от хора без познания в областта на уеб програмирането, тъй като HTML кодът се генерира автоматично.

Популярни програми за създаване на уеб сайтове са Adobe Dreamweaver, MS SharePoint Designer, Web Page Maker и др. Повечето от тези програми са платени.

Основен процес на създаване на един сайт е **уеб дизайнът**. Той включва както проектиране на графичното оформление, разположението на елементите в уеб страниците, потребителския интерфейс, така и реализиране на горните проекти с помощта на езика HTML.

Система от менюта и хипервръзки, които служат за намиране и отваряне на нужната страница в даден сайт, се нарича **навигация**.

Видове уеб сайтове

Сайтовете могат да бъдат класифицирани според функциите, които изпълняват. Ето една примерна класификация:

Личен сайт – сайт с информация за частно лице или малка група хора.

Блог – сайт, който представлява личен дневник и обикновено съдържа дискуссионен форум.

Корпоративен сайт – сайт, който осигурява основна информация за фирма или организация.

Електронен магазин – сайт, който служи за продажба на стоки по интернет.

Новинарски сайт – сайт, който предоставя главно новини и репортажи.

Според начина на съхраняване и извеждане на информация в уеб страниците може да разделим **сайтовете** на:

Статични – всяка страница е записана в отделен HTML файл. При заявка за показване на някоя страница сървърът я изпраща директно за разглеждане към брауъра на посетителя.

Статичните сайтове позволяват по-бързо зареждане на всяка страница, по-голяма свобода при изработката на дизайна. Актуализацията на информацията се извършва по-трудно и изисква повече време. Статични страници се използват в сайтове, които съдържат по-малко на брой страници и информацията в тях се променя рядко. Например личен сайт.

Динамични – при тях всяка страница се генерира от сървъра в момента на заявката. За да създаде страницата, сървърът използва база данни, предварително написан програмен код и шаблон за визуализация. В действителност страницата не съществува като файл, а се създава динамично само при поискване от потребител.

Динамичните сайтове позволяват по-голяма функционалност на сайта, управлението на съдържанието и актуализацията на информацията се извършват бързо и лесно. Динамични сайтове обикновено се изграждат, когато има голям брой страници и информацията се променя постоянно. Например сайтове за електронна търговия, новини и др.

Обикновено динамичните сайтове разполагат със система за управление на съдържанието (CMS), която позволява хора без специфични технически познания да променят в реално време съдържанието на уеб сайта.

Основни понятия

Уеб сайт – съвкупност от тематично свързани уеб страници, разположени на един адрес.

HTML – език за описание на уеб страници.

Статичен сайт – всяка страница е записана в отделен

HTML файл.

Динамичен сайт – страниците се генерират от сървъра в момента на заявката.

Уеб дизайн – основен процес на създаване на уеб сайт.

Навигация – система от менюта и хипервръзки, които служат за намиране и отваряне на нужната страница в даден сайт

Хипервръзки – дума, фраза или изображение в HTML, което съдържа връзка към друга страница. Задейства се при кликване върху нея.

Въпроси и задачи

1. Какво представлява езикът HTML? Използвайте информация в интернет и създайте текстов документ за него.

2. Каква е разликата между статичен и динамичен сайт?

3. Отворете сайта на МОН и разгледайте навигационната му система.